

T. B. M. M. (S. Sayısı : 55)

Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/367)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/196-1311/01055

8 . 1 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki Hükümet döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İcrazının 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görüşmüştür.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

Eki :

1/845 Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-2078/03661

14 . 5 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.5.1987 tarihinde kararlaştırılan «Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI ANAYASASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISININ GENEL GEREKÇESİ

Dünya sosyal adalet ve çalışma barışının tesisi amacıyla 1919 yılında kurulmuş bulunan Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO), işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinden meydana gelen üçlü yapısı ile uluslararası bir çalışma parlamentosu niteliğindedir. Ülkemiz bu Teşkilatın 1932 yılından beri bir üyesidir.

Yukarıda belirtilen amaçlarla kurulmuş bulunan Teşkilatın Anayasası da 1919 yılında kabul edilmiş ve bahse konu Anayasada, 1922, 1934, 1946, 1948, 1954, 1963 ve 1974 yıllarında bazı değişikliklerin yapılması Teşkilata üye ülkelerce kabul edilmiştir.

1946 tarihinden itibaren Birleşmiş Milletlerin bir ihtisas kuruluşu haline gelen Uluslararası Çalışma Teşkilatının Anayasası 27.5.1946 tarihli, 4907 sayılı Kanunla ülkemizde de onaylanmış bulunmaktadır.

Yukarıda da işaret edildiği üzere, Teşkilat Anayasasının günün şartlarına uydu- rulması, daha demokratik ve işler hale getirilmesi yolunda uzun süren çalışmalar ol- muştur. Bu çalışmalarından en sonuncusu 1986 yılında yapılan 72 nci Uluslararası Çalı- şma Konferansı sırasında olmuş ve Tasarı ekindeki metin üzerinde mutabakata va- rılmıştır.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerle ilgili Belge olarak adlandırılan bu değişiklik metniyle getirilmiş bulunan yenilikler aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Yönetim Kurulu'nun Teşekkül Tarzı (Anayasa, Md. 7)

Bu maddede yapılan değişikliklerle, bir yandan Yönetim Kurulu'nun halen 28'ü hü- kümet, 14'ü işçi ve 14'ü işveren olmak üzere toplam 56 olan üye sayısı; 56 hükümet, 28 işçi ve 28 işveren olmak üzere toplam 112'ye çıkarılmakta öte yandan da ILO'ya üye Dünyanın Sanayi bakımından önde gelen 10 ülkesinin seçim yapılmaksızın yöne- tim kurulunda temsil edilmesi hakkı kaldırılmaktadır. Böylece, Yönetim Kurulu'nun, kendisini teşkil eden üç grup (hükümet, işçi ve işveren) çerçevesinde, değişik coğrafik, ekonomik ve sosyal menfaatleri dengeleyen, bu arada grup otonomisine de saygılı olan, temsil etme niteliği, mümkün olan ölçüde yaygınlaştırılmış ve güçlendirilmiş olmak- tadır.

Yönetim Kurulu'nun 56 hükümet grubu üyeliklerinden 54'ü dört coğrafi bölgeye (Afrika, Amerika, Asya ve Avrupa) dağıtılmıştır.

Bu bölgelerden herbirine, ülke sayısı, toplam nüfus ve ekonomik faaliyet hacmi gözönüne alınarak Yönetim Kurulu üyeliği tahsis olunmuştur. Bölgelere göre tespit olunan üyelik sayıları : Amerika için (12), Afrika için (13), Asya için (15) ve ülkemiz- in mensup bulunduğu Avrupa için ise (14) dır.

Bir bölgeye tahsis olunan üyeliklere belirli prensipler gözönünde tutularak, ata- ma yapmak üzere, bölge devletlerinin hükümet delegeleri bir seçim kurulu (electroral college) teşkil edeceklerdir. (Md. 7/3-b) Bu maksatla, seçim kurulunu oluşturan hü- kümetler arasında bir protokol tanzim olunacak ve riayet olunacak esaslar bu proto- kolla belirlenecektir. (Md. 7/3-c)

Son olarak, 7 nci maddede, hiçbir bölge protokolunda yeralmayan bir ülkenin durumu dördüncü bir paragrafla tamamlanmış olup, bunun sağladığı imkân sayesinde, boş bırakılan 2 üyelik de (56 eksi 54) kullanılabilmiş olacaktır.

Genel Müdürün Atanması (Anayasa, Md. 8)

Bu maddede yapılan değişikliğin amacı, Genel Müdürün atanması kararına ILO Konferansı'nın da katılmasına imkân sağlamaktır. Halihazır Anayasa Metninde, Genel Müdürü atama yetkisi sadece Yönetim Kurulu'na verilmiştir. Buna karşılık yeni sistemde, Yönetim Kurulu tarafından yapılan atamanın yürürlüğe girmesi, ILO Konferansının bu atamayı onaylamasına bağlı kılınmaktadır. (Md. 8, paragraf 1)

Nisap (Anayasa, Md. 17)

Madde değişikliğinin amacı, nisap tayininde, çekimser oyları hesaba katmayan halihazır sistemin ortaya çıkardığı aksaklıkları gidermektedir.

Mevcut uygulamaya göre mesela toplantıya katılan delegelerin yarısının, başka bir deyimle nisabın 250 olduğu bir toplantıda, bir karar için 80 olumsuz karşı 160 lehte ve 100 çekimser oy çıkan bir durumda, çekimser oylar hesaba katılmadığından, oylamada 340 üye bulunmuş olmasına rağmen nisap sağlanmamış sayılmaktadır. Bu sistem, bir önerinin kabulünü engellemek için menfi oy verme yerine, çekimser kalmayı tercih ettirdiği için bir kısım aksaklıklar doğmasına sebebiyet vermektedir. Yeni metin, böyle bir imkâna yer vermemek ve çekimser oyu kendi manası içerisinde kullanırmak (ne evet, ne hayır) amacına yöneliktir. Anayasanın 17 nci maddesinin yeni metninde, nisap hesabında, çekimser oylar da hesaba katılacak, fakat bunlar eskiden olduğu gibi çoğunluk oyları hesabının dışında bırakılmaya devam olunacaktır. Böylece, «oylamaya katılma» (çekimser oylar dahil) düşüncesi ile, tek başına çoğunluk oyu sayısını belirleyen, «lehte veya aleyhte oy kullanma» olgusu arasında açık ve seçik bir ayırım yapılmış olmaktadır. (yeni üye devletin kabulü ile ilgili Md. 1 paragraf 4 hariç olmak üzere.)

Bundan başka, (madde 17, paragraf 3'e,) bir çoğunluğun karar alabilmesi için gerekli oyların sonucunun eskisi gibi kalmaya devam etmesini sağlayıcı bir mekanizma ithal olunmuştur.

ILO Anayasasında Değişiklik Yapılması (Anayasa, Md. 36)

Bu değişiklik, Yönetim Kurulunun seçim dışı atanan başlıca sanayi ülkeleri üyeliklerinin (Mevcut Anayasa, Md. 7) kaldırılmış olması ile bağıntılı olarak yapılmıştır. Anayasa değişikliklerinin yürürlüğe girmesi için, önde gelen on sanayi ülkesinden en az beşinin müsbet oy kullanması şartı kaldırılmıştır. Diğer yandan, yeni metinde sayılan en ziyade önemi haiz Anayasa maddelerindeki değişikliklerin kabulü ve yürürlüğe girebilmesi için aranan üçte iki çoğunluk nisbeti dörtte üçe çıkartılmıştır.

Görüldüğü gibi yapılan değişiklikler bir taraftan sanayileşmiş bazı ülkelerin ILO Yönetim Kurulundaki temsil imtiyazları ile Anayasada yapılacak değişiklikler hususunda bu nitelikte olan ülkelere tanınan veto hakkını ortadan kaldırmakta, diğer taraftan da halihazır Anayasa metninde sadece Yönetim Kuruluna verilmiş olan Genel

Müdürü atama yetkisi, yeni sistemde yürürlüğe girebilmesi için Uluslararası Çalışma Konferansının bu atamayı onaylaması şartına bağlanmakta ve dolayısıyla bu önemli karara Yönetim Kurulunda temsil edilsin veya edilmesin iştiraki sağlanmaktadır.

Mevcut Anayasaya getirilmiş bulunan bu değişikliklerin bir neticesi olarak, Teşkilata üye ülkelere daha çok etkinlik sağlanmakta, kalkınmakta olan ülkelerin ve bu arada ülkemizin de ILO Yönetim Kurulunda artırılan üye sayısına bağlı olarak daha çok temsil edilme imkânı ortaya çıkmakta ve buna mukabil hiçbir malî ek külfet getirmemektedir.

Yukarıda sayılan sebeplerle de 72 nci Konferans sırasındaki görüşmeler sırasında Ülkemiz değişiklikleri desteklemiş bulunmaktadır. Desteklemiş bulunduğumuz bu hükümlerin yürürlüğe girmesi için ise, Ülkemiz ve Ülkemizle beraber değişikliklerin kabulü yönünde oy kullanan ülkelerin bu değişiklikleri onaylaması gerekmektedir. Zira, mevcut Anayasanın 36 ncı maddesi, «Konferansta hazır bulunan delegeler tarafından verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile Konferansta kabul edilen değişikliklere dair kararlar, işbu Anayasanın 7 nci maddesinin 3 üncü paragrafındaki hükümler uyarınca Yönetim Kurulunda temsil edilen başlıca sınıf önemi haiz on üyenin beşi dahil olmak üzere Teşkilat üyelerinin üçte ikisinin onayı ya da kabulü ile yürürlüğe girer» hükmünü amir bulunmaktadır.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI ANAYASASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISININ MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Uluslararası Çalışma Teşkilatının düzenlediği 72 nci Uluslararası Çalışma Konferansının 24 Haziran 1986 tarihindeki oturumunda yapılan görüşmelerde kabul edilen ve Konferans müzakereleri sırasında desteklediğimiz Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında yapılan değişikliklerin ülkemiz tarafından onaylanması amaçlanmaktadır.

Madde 2. — Yürürlük Maddesidir.

Madde 3. — Yürütme maddesidir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

17.3.1988

Esas No. : 1/367

Karar No. : 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça 22.1.1988 tarihinde Komisyonumuza havale edilen, «Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 17.3.1988 tarihli 7 nci Birleşiminde Dışişleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşüldü.

Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyonumuz tasarının 1 inci maddesiyle, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Balcılar
Eskişehir

Kâtip
M. Rauf Ertekin
Kütahya

Üye
Yaşar Eryılmaz
Ağrı

Üye
Sait Ekinci
Burdur

Üye
Mehmet Akdemir
Gaziantep

Üye
Ali Uyar
Hatay

Üye
Halil Çulhaoğlu
İzmir

Üye
Ömer Türkçakal
Kocaeli

Sözcü
İbrahim Öztürk
Adana

Üye
Hamdi Özsoy
Afyon

Üye
Mehmet Özalp
Aydın

Üye
Nizamettin Özdoğan
Elazığ

Üye
Ülkü Gökalp Güney
Gümüşhane

Üye
İ. Hakkı Önal
İstanbul

Üye
Kerem Güneş
Kars

Üye
Ömer Günbulut
Sivas

Üye
Talat Sargın
Tokat

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/367

Karar No. : 25

6.5.1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 9.3.1988 tarihli ve müteakip toplantılarında ve bu arada yapılan bildirimlerinde 6.4.1988 günü toplantı yapılacağı görüşülmüş ve 6.4.1988 gündemi 31 Mart'ta ilan edilmiş olup, daha sonra özel gündemle bütçe görüşmelerinin ilanırla birlikte geleneksel çalışma süreleri dışına taşılarak Meclis Genel Kurulunun sabahları da toplanması kararlaştırıldığından, Genel Kurul ve Komisyonu toplantı saatlerinin kendiliğinden çakıştığı anlaşılarak ve Komisyonumuz bu konuyu mütalaa ederek;

Toplantı tarih ve saati içtüzüğe uygun olarak daha önce bildirilmesine rağmen, Başkanlıktan gelen herhangi bir yazılı ikaz bulunmamasının zımnı izin sayılabileceğine;

Komisyonunda asgarî nisabın sağlanacağı saatlerde Genel Kurul çalışmalarının aksamadan sürdürüldüğü tespit edildiğinden ve böylece Genel Kurul görüşmelerini fiilen aksatmanın sözkonusu olmayacağına dair bir kanaat belirlediğinden;

Toplantı gündeminin de kısalığı ayrıca dikkate alınarak;

Başlamış olan toplantının devam etmesine mutabık kalmıştır. Böylece aktedilen 6.4.1988 tarihli birleşimde, «Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Dışışleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları temsilcilerinin katılmalarıyla tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçesinde de belirtildiği gibi teşkilatın Yönetim Kurulunun temsil niteliğini yaygınlaştırıp güçlendiren, Genel Müdürü atamanın yürürlüğe girmesini İLO Konferansının bu atamayı onaylamasına bağlı kılan, nisap tayininde çekinse oyların gerçek anlamında kullanılmasını sağlayan değişiklik tasarısı Komisyonumuzca usulüne uygun şekilde görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan

M. Vehbi Dinçerler

Hatay

Üye

Kâmran İnan

Bitlis

(İmzada bulunamadı)

Üye

Fuat Atalay

Diyarbakır

Üye

L. Yeniay Köseoğlu

İstanbul

Kâtip

H. Adnan Tutkun

Amasya

Üye

Fethi Çelikbaş

İstanbul

Üye

M. İstemihan Talay

İçel

Üye

Ali Şakir Ergin

Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Uluslararası Çalışma Teşkilatı, 72 nci Uluslararası Çalışma Konferansı tarafından 24.6.1986 tarihinde kabul edilen «Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerle İlgili Belge»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>Turgut Özal</i>	6.5.1987
Devlet Bak. Başbakan Yrd. V. <i>Kâzım Oksay</i>	Devlet Bakanı <i>Kâzım Oksay</i>
Devlet Bakanı <i>H. Celâl Güzel</i>	Devlet Bakanı <i>M. Vehbi Dinçerler</i>
Devlet Bakanı <i>Abdullah Tenekeci</i>	Devlet Bakanı <i>M. Tınaz Titiz</i>
Devlet Bakanı <i>Ahmet Karaevli</i>	Devlet Bakanı <i>Ali Bozer</i>
Adalet Bakanı <i>M. Oltan Sungurlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>Zeki Yavuztürk</i>
İçişleri Bakanı <i>Yıldırım AAKbulut</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>H. Celâl Güzel</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. Kurtcebe Alptemoçin</i>	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı V. <i>A. Mesut Yılmaz</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>İ. Safa Giray</i>	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>Mustafa Kalemli</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Veysel Atasoy</i>	Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı <i>H. Hüsnü Doğan</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Mükerrrem Taşçıoğlu</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. Cahit Aral</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>S. Neş'e Türel</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>A. Mesut Yılmaz</i>

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KO-
MİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasa-
sında Yapılan Değişikliklerin Onaylan-
masının Uygun Bulduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü
maddesi Komisyonumuzca aynen kabul
edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasa-
sında Yapılan Değişikliklerin Onaylan-
masının Uygun Bulduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü
maddesi Komisyonumuzca aynen kabul
edilmiştir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA KONFERANSI

24 HAZİRAN 1986 TARİHİNDE, CENEVRE'DE, YETMİŞİKİNCİ OTURUMDA
KONFERANSA KABUL EDİLMİŞ BULUNAN ULUSLARARASI ÇALIŞMA
TEŞKİLATI ANAYASASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLE İLGİLİ BELGE

RESMİ BELGE

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI ANAYASASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLE İLGİLİ BELGE

Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı,

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun çağırısı üzerine Cenevre'de toplanarak, 4 Haziran 1986 tarihinde yaptığı Yetmişikinci Oturumunda,

Oturum gündeminin yedinci maddesine dahil bir konuyu teşkil eden, Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında bazı değişiklikler yapılmasının benimsenmesine karar vermiş ve

bin dokuz yüz seksenaltı yılının Haziran ayının yirmidördüncü günü olan bu gün, Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında Yapılan Değişikliklerle İlgili Belge, 1986, olarak adlandırılabilir. Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasası Değişikliği ile ilgili aşağıdaki belgeyi kabul etmiştir.

MADDE 1

İşbu Değişiklik Belgesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, halen yürürlükte bulunan ve işbu Belgenin ekinin birinci sütununda belirtilen Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasası hükümleri, anılan Ekin ikinci sütununda belirtilen değiştirilmiş şekli ile yürürlüğe girecektir.

MADDE 2

İşbu Değişiklik Belgesinin iki sureti Konferans Başkanı ile Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanmak suretiyle tasdik edilecektir. Bu suretlerden biri, Uluslararası Çalışma Bürosunun arşivlerine konacak ve öteki suret Birleşmiş Milletler Ana - tüzüğü'nün 102 nci Maddesi gereğince tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine intikal ettirilecektir. Genel Müdür, işbu Belgenin tasdik edilmiş bir suretini, Uluslararası Çalışma Teşkilatının tüm Üyelerine intikal ettirecektir.

MADDE 3

1. Bu Değişiklik Belgesinin resmî onayları ya da kabulleri Uluslararası Çalışma Bürosunun Genel Müdürüne intikal ettirilecek ve Genel Müdür, bunların alınmasından, Teşkilat Üyelerini haberdar edecektir.

2. İşbu Değişiklik Belgesi, Teşkilat Anayasasınının 36 ncı Maddesi hükümleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

3. İşbu Değişiklik Belgesinin yürürlüğe girmesi üzerine, Uluslararası Çalışma Bürosunun Genel Müdürü, Uluslararası Çalışma Teşkilatının tüm Üyelerini ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterini durumdan haberdar edecektir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI ANAYASASI

24 Haziran 1986 tarihinde yürürlükte bulunan hükümler. (1)

Madde 1

4. Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı (hazır bulunan ve) oylamaya katılan hükümet delegelerinin üçte ikisinin dahil bulunduğu oturuma katılan delegelerin üçte ikisinin kabul oyları ile, Teşkilata üyeler kabul edebilir. Böyle bir kabul, yeni üyenin hükümetinin, Teşkilat Anayasasının vazettiği yükümlülükleri resmen kabul etmiş olduğunu, Uluslararası Çalışma Bürosuna bildirmesi üzerine yürürlük kazanır.

Madde 3

9. Delegelerle müşavirlerinin yetki belgeleri, Konferans tarafından incelemeye tabi tutulur ve Konferansta (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte ikisi ile Konferans, işbu maddeye uygun olarak aday gösterilmemiş addettiği delegelerin ve müşavirlerinin kabullerini reddedebilir.

Madde 6

Uluslararası Çalışma Bürosunun koltuk sayısında yapılacak herhangi bir değişiklik konusunda karar (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte iki oranındaki çoğunluğu ile alınır.

Madde 7

(1. Yönetim Kurulu 56 kişiden oluşur. Bunlardan :
28 kişi hükümetleri,
14 kişi işverenleri ve

Değiştirilmiş hükümler (1)

Madde 1

4. Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı, oylamaya katılan hükümet temsilcilerinin üçte ikisinin dahil bulunduğu oturuma katılan delegelerin üçte ikisinin kabul oyları ile, Teşkilata üye kabul edebilir. Böyle bir kabul, yeni üyenin hükümetinin, Anayasasının vazettiği yükümlülükleri resmen kabul etmiş olduğunu, Uluslararası Çalışma Bürosuna bildirmesi üzerine yürürlük kazanır.

Madde 3

9. Delegelerle müşavirlerinin yetki belgesi Konferansın incelenmesine tabi tutulur ve Konferansta verilen oyların üçte ikisi ile Konferans, bu maddeye uygun olarak aday gösterilmemiş addettiği delegeler ile müşavirlerin kabulünü reddedebilir.

Madde 6

Uluslararası Çalışma Bürosunun koltuk sayısında yapılacak herhangi bir değişiklik konusunda karar, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alınır.

Madde 7

1. Yönetim Kurulunda yüzoniki koltuk bulunmaktadır :
Hükümetleri temsil eden kişiler için
56 koltuk,

(1) 24 Haziran 1986 tarihinde yürürlükte bulunan hükümlerden çıkarılmış olan bölümler parantez içerisinde gösterilmiştir. Bu değişiklikler ve yapılan ilaveler, Değişiklik metninde altları çizilerek gösterilmiştir.

14 kişi işçileri temsil eder.

2. Hükümetleri temsil eden 28 kişi içerisinde on kişi, başlıca sınaî önemi haiz üye ülkeler tarafından atanır ve onsekiz kişi, yukarıda belirtilen on üyenin temsilcileri olan delegeler dışında kalan, Konferanstaki hükümet temsilcileri tarafından o amaçla seçilmiş bulunan üyeler tarafından tayin edilir.

3. Yönetim Kurulu, durumun gerektirdiği hallerde başlıca sınaî önemi haiz Teşkilat üyelerinin hangi üyeler olduğunu saptar ve Yönetim Kurulu tarafından bu hususta bir karar ittihaz edilmeden önce, başlıca sınaî önemi haiz bulunan üyelerin seçilmesine ilişkin bütün hususların tarafsız bir komite tarafından tezekkür edilmesini temin eder. Yönetim Kurulunun deklarasyona karşı, herhangi bir üye tarafından, başlıca sınaî önemi haiz bulunan üyelerin kimler olduğu hakkında bir itirazda bulunulması durumunda bu itiraz ile ilgili karar Konferans tarafından ittihaz edilir, ancak, Konferansa sunulan itiraz, Konferansın bu itiraz hakkında karar vereceği zaman kadar, deklarasyonun uygulanmasını durduramaz.)

4. İşveren temsilcisi olan kimseler ile işçi temsilcisi olan kimseler, sırasıyla, Konferanstaki işveren delegeleri ve işçi delegeleri tarafından seçilir.

5. Yönetim Kurulunun görev süresi üç yıldır. Eğer, herhangi bir nedenle, bu sürenin hitamında, Yönetim Kurulu seçimi yapılmazsa, bu seçimler yapılan kadar Yönetim Kurulu görevini sürdürür.

İşverenleri temsil eden kimseler için 28 koltuk,

İşçileri temsil eden kimseler için 28 koltuk.

2. Yönetim Kurulu, ilgili grupların tanınmış otonomilerini hâfildar etmemek şartıyla, kendisini meydana getiren üç grubun çeşitli coğrafik, ekonomik ve sosyal menfaatlerini de dikkate alarak mümkün olduğu kadar her üç kesimi de temsil edecek şekilde tereküküp edecektir.

3. İşbu maddenin ikinci paragrafının gereklerinin yerine getirilmesi ve işin devamlılığının temin edilebilmesi için, hükümet temsilcilerine tahsis edilmiş bulunan 56 koltuktan 54'ü aşağıdaki şekilde doldurulacaktır.

a) Bunlar, gerekirse ilgili tüm hükümetler arasında karşılıklı anlaşma yolu ile, 4 coğrafik bölge arasında tevzi edilecektir. (Afrika, Amerika, Asya ve Avrupa) Bu bölgelerden herbirisine, bölgedeki üye devletlerin sayısına, toplam nüfuslarına ve uygun kriterlerle (Gayri safi milli hâsıla ya da Teşkilat bütçesine yapılan katkılar gibi) tespit edilen ekonomik aktivitelerine eşit ağırlık uygulamak suretiyle, koltuk sayısı tahsis edilir. Hiçbir bölge onikiden daha az ya da onbeşten daha çok koltuk sahibi olamaz. Bu alt paragrafın uygulanmasında, koltukların ilk dağılımı şöyle olacaktır : Afrika 13 koltuk; Amerika 12 koltuk; Asya ve Avrupa sırasıyla 15 ve 14 koltuk)

(b) (i) Uluslararası Çalışma Konferansı esnasında, işbu paragrafın (a) alt paragrafında işaret edilen çeşitli bölgelelere mensup üye devletleri temsil eden hükümet delegeleri, ya da karşılıklı anlaşma yolu ile onlara bağlı bulunanlar yahut da, aşağıdaki 4 üncü paragrafta belirtilen şartlar tahtında, müteakib bölge konferansına davet edilmiş bulunanlar, anılan bölgelerin her birine tahsis edil-

6. Boş bulunan görevlerin doldurulması, yedeklerin atanması ve sair benzeri meseleler hususunda Konferansın onayı ile, Yönetim Kurulu karar verebilir.

7. Yönetim Kurulu, zaman zaman, kendi arasından bir başkan ve iki başkan yardımcısı seçer; bunlardan biri hükümeti temsil eden bir kimse, biri işverenleri temsil eden bir kimse, bir diğeri de işçileri temsil eden bir kimse olur.

8. Yönetim Kurulu kendi çalışma prosedürünü kendisi düzenler ve toplanacağı zamanları kendisi tayin eder. Yönetim Kurulundaki temsilcilerden en az (onaltı) kişinin toplantı yapılmasını isteyen yazılı başvurusu üzerine özel toplantı yapılır.

miş koltukları dolduracak üyeleri seçmekten sorumlu olan seçici kurulu meydana getirir. Batı Avrupa Devletlerini temsil eden hükümet delegeleri ve Doğu Avrupa'nın sosyalist ülkelerini temsil eden hükümet delegeleri ayrı birer seçici kurul teşkil edeceklerdir. Bunlar, bölgeye tahsis edilmiş bulunan koltukların aralarında tahsis edilmesi konusunda anlaşmaya vararak, Yönetim Kurulundaki kendi temsilcilerini ayrıca seçecektir.

(ii) Bir bölgenin o bölgeye mahsus vasıtaları gerektirdiği zaman bu bölgedeki hükümetler, ilgili alt bölgeye tahsis edilen koltukları dolduracak üyeleri alt bölge esasına göre atamak üzere alt gruplar teşkil edilmesi hususunda mutabık kalabilirler.

(iii) Atamalar, sonuçların duyurulmasını temin etmek üzere, Konferanstaki hükümet temsilcilerinin teşkil ettiği gruba bildirilir. Eğer bir bölgede ya da bir alt bölgede, seçim işlemi ya da bu işlemin sonuçları, o düzeyde çözümlenemeyecek bir ihtilafa neden olursa, Konferanstaki hükümet temsilcilerinin teşkil ettiği Seçici Kurul, ilgili protokolün hükümleri çerçevesinde karar alır.

c) Her seçici kurul, o bölgeye tahsis edilmiş koltukları doldurmak üzere atanan üyelerin önemli bir kısmının nüfus büyüklüğü esas alınmak suretiyle tespit edilmesine, adil bir coğrafik dağılım yapılmış olmasına ve aynı zamanda, bölgenin özel karakteristiklerine göre ilgili üyenin ekonomik faaliyetleri gibi diğer faktörlerinde dikkate alınmış olmasına dikkat eder. Bu prensiplerin hangi vasıtalarla uygulanacağı, her seçici kurulda temsil edilen hükümetler tarafından mutabık kalınan ve Uluslararası Çalışma Bürosunun Genel Müdürüne tevdi edilen protokollerde belirtilir.

4. Geriye kalan iki koltuktan her biri, bu bölgelerin her birisine coğrafik anlamda ait olan ya da karşılıklı anlaşma yoluyla bağlı olan, ya da o bölgeye tekabül eden bölge konferansına davet edilmiş bulunan ancak henüz o bölgeye veya başka bir bölgeye herhangi bir protokolle dahil edilmemiş bulunan üye Devletlerin, bölgede bulunan diğer devletlere kıyasla imtiyazlı bir duruma getirilmiş olmaları anlamı çıkarılmadan ve herhangi bir ayırım gözetilmeksizin seçim işlemine katılmalarını temin etmek için, münavebeli olarak, bir taraftan Afrika ve Amerika'ya öteki taraftan Asya ve Avrupa'ya tahsis edilecektir. İlave koltuğun, yukarıdaki hükümlere uygun bir şekilde doldurulmadığı hallerde bu koltuk ilgili bölge tarafından, protokol hükümleri çerçevesinde doldurulur.

5. İşveren temsilcisi olan kimseler ile işçi temsilcisi olan kimseler, müteakiben, Konferansa katılan işveren delegeleri ve işçi delegeleri tarafından seçilir.

6. Yönetim Kurulunun görev süresi üç yıldır. Eğer, herhangi bir nedenle, bu sürenin hitamında, Yönetim Kurulu seçimi yapılmazsa, bu seçimler yapılana kadar Yönetim Kurulu görevini sürdürür.

7. Boş yerlerin doldurulması, yedeklerin atanmaları ve sair benzeri meseleler hakkında, Konferansın onayı ile, Yönetim Kurulu karar verebilir.

8. Yönetim Kurulu, zaman, zaman, kendi arasından bir başkan ve iki başkan yardımcısı seçer; bunlardan biri hükümeti temsil eden bir kimse, biri işverenleri temsil eden bir kimse, diğeri de işçileri temsil eden bir kimse olur.

9. Yönetim Kurulu kendi çalışma yöntemini kendisi düzenler ve toplanacağı zamanları kendisi tespit eder. Yö-

Madde 8

1. Uluslararası Çalışma Bürosunun Yönetim Kurulu tarafından atanan bir Genel Müdürü olur ve Genel Müdür, Yönetim Kurulunun vereceği talimat uyarınca, Dairenin liyakatla yönetilmesinden ve kendisine verilecek öteki görevlerin yürütülmesinden sorumludur.

2. Genel Müdür, ya da onun yardımcısı, Yönetim Kurulunun tüm toplantılarına katılır.

Madde 13

2. . . . .

c) Uluslararası Çalışma Teşkilatının Bütçesinin onaylanması, tahsisatı ve tahsilatı konusundaki karar Konferansta (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alınır ve Bütçe ve masrafların Teşkilat üyeleri arasındaki tahsisleri ile ilgili düzenlemeleri, onaylamak üzere, Hükümet Temsilcilerinin oluşturacağı bir Komiteye sunulur.

4. Teşkilata, mali katkılarının ödenmesinde gecikmiş borcu bulunan bir Teşkilat Üyesi söz konusu olan gecikmiş borç tutarının, o zamana takaddüm eden iki tam yıl için tahakkuk etmiş bulunan aidat tutarına eşit olması ya da bu tutarı aşması halinde, Konferansta, Yönetim Kurulunda, herhangi bir Komiteye ya da Yönetim Kurulu üye seçimlerinde oy kullanamaz; Ancak, Konferans, (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte iki çoğunluk kararı ile ve Konfe-

netim Kurulundaki temsilcilerin en az otuzikisinin toplantı yapılmasını isteyen yazılı başvurusu halinde, özel toplantı yapılır.

Madde 8

1. Uluslararası Çalışma Bürosunun Yönetim Kurulu tarafından atanan bir Genel Müdürü vardır. Yönetim Kurulu bu atama kararını, onay için Uluslararası Çalışma Konferansına götürür.

2. Genel Müdür, Yönetim Kurulu tarafından verilen talimat uyarınca, Bürosunun iyi bir şekilde yönetilmesinden ve kendisine verilecek öteki görevlerin yürütülmesinden sorumludur.

3. Genel Müdür ya da onun yardımcısı Yönetim Kurulunun bütün toplantılarına katılır.

Madde 13

2. . . . .

c) Uluslararası Çalışma Teşkilatı Bütçesinin onaylanması, tahsisi ve aidatların tahsili konusundaki kararı Konferans, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile alır ve bütçe ile masrafların Teşkilat Üyeleri arasındaki tahsisleri ile ilgili düzenlemeleri, onaylamak üzere, Hükümet Temsilcilerinden teşkil edilen bir Komiteye sunar.

4. Teşkilata, mali katkılarının ödenmesinden gecikmiş borcu bulunan bir Üye Ülke, söz konusu olan gecikmiş borç tutarının o zamana tekaddüm eden iki tam yıl için tahakkuk etmiş bulunan aidat tutarına eşit olması ya da bu tutarı aşması halinde, Konferansta, Yönetim Kurulunda, herhangi bir komitede ya da Yönetim Kuruluna üye seçimlerinde oy kullanamaz; Ancak Konferans, verilen oyların üçte iki çoğunluk kararı ile ve Üyenin kontrolü dışında bulunan koşullar dola-

ransın Üyenin kontrolü dışında bulunan şartlar dolayısı ile ödemeyi yapamamış olduğuna ikna olması halinde, böyle bir üyenin oy kullanılmasına müsaade edebilir.

Madde 16

2. Bununla birlikte, (Konferansta, hazır bulunan delegelerin verdiği oyların üçte ikisinin bunların tezekkür edilmesi lehinde olması halinde), böyle bir itirazla karşılaşmış olan maddeler, gündemden çıkarılamaz.

3. Konferansın, (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte ikisi ile, (bir önceki paragraftan farklı olarak) bir karar ittihaz etmesi sureti ile herhangi bir konunun Konferansta tezekkür edilmesini kararlaştırması durumunda, o konu, müteakip (toplantının) gündemine dahil edilir.

Madde 17

2. İşbu Anayasada aksine sarıh bir hüküm bulunmaması halinde veya herhangi bir Sözleşmede ya da Konferansa yetkiler veren diğer bir âkütte, yahut da 13. madde gereğince kabul edilmiş mali ve bütçe düzenlemelerinde aksine bir hüküm olmaması durumlarında Konferans bütün konularda alacağı kararları (hazır bulunan delegelerin) mutlak oy çoğunluğu ile alır.

3. (Verilen oyların toplam sayısı, Konferansa katılan delegelerin sayısının yarısına eşit) olmaması halinde, oylama geçersiz sayılır.

yısı ile ödemeyi yapamamış olduğuna ikna olması halinde, böyle bir üyenin oy kullanılmasına müsaade edebilir.

Madde 16

2. Ancak, Konferansın, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile tezekkür edilmesine karar vermesi halinde, böyle bir itirazla karşılanan maddeler, gündemden çıkarılamaz.

3. Konferansın, verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile (bir önceki paragraftan farklı olarak) bir karar ittihaz ederek herhangi bir konunun Konferansta tezekkür edileceğini kararlaştırması halinde, o konu, müteakip oturumun gündemine dahil edilir.

Madde 17

2. İşbu Anayasada aksine sarıh bir hüküm bulunmaması halinde veya herhangi bir sözleşmede Konferansa yetkiler veren diğer bir âkütte yahut da 13. madde gereğince kabul edilmiş mali ve bütçe düzenlemelerinde aksine bir hüküm olmaması durumlarında Konferans bütün konularda alacağı kararları oyların mutlak çoğunluğu ile alır. (tehte veya aleyhte)

3. Anayasa uyarınca, basit çoğunluk şartının arandığı durumlarda, kararın, Konferansın oturumuna katılmış bulunan delegelerden en az dörtte biri tarafından kabul edilmesi gerekir; Anayasanın, karar için üçte iki çoğunluk arandığı durumlarda, kararın, oturuma katılmış bulunan delegelerin en az üçte ikisi tarafından kabul edilmesi gerekir; Anayasa, karar için dörtte üç oranında bir çoğunluk arandığı durumlarda, kararın, oturuma katılmış bulunan delegelerden en az sekizde üçü tarafından kabul edilmesi gerekir.

4. Oturuma katılmış olan ve oy kullanma hakkı bulunan delegelerden en az yarısının oylamaya katılmamış bulunduğu durumlarda oylama, geçersiz sayılır.

Madde 19

2. Konferansta bir sözleşme ya da Tavsiye Kararının kabul edilmesi için yapılacak nihai oylamada, her iki durumda da, (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte iki çoğunluğuna ihtiyaç vardır.

Madde 21

1. Son müzakeresi için Konferansa sunulan herhangi bir Sözleşme (hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte ikisi tarafından desteklenmemiş olursa, bu şekilde kabul edilmemiş olan bir tasarı, Teşkilat Üyelerinden arzu edenler arasında özel bir Sözleşme konusu teşkil edebilir.

Madde 36

(Hazır bulunan delegeler tarafından) verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile Konferans tarafından kabul edilen, işbu Sözleşmenin değiştirilmesine mütedair kararlar, (işbu Anayasanın 7. Maddesinin 3. paragrafındaki hükümler uyarınca Yönetim Kurulunda temsil edilen başlıca sınaî önemi haiz on üyenin beşi dahil olmak üzere) Teşkilat Üyelerinin üçte ikisinin onayı ya da kabulü ile yürürlüğe girer.

Madde 19

2. Konferansta bir Sözleşme ya da Tavsiye Kararının kabul edilmesi için yapılacak nihai oylamada, verilen oyların, her iki durumda da üçte iki çoğunluğuna ihtiyaç vardır.

Madde 21

1. Son müzakeresi için Konferansa sunulan herhangi bir Sözleşme verilen oyların üçte ikisi tarafından desteklenmemiş olursa, bu şekilde kabul edilmemiş olan bir Tasarı, Teşkilat Üyelerinden arzu edenler arasında özel bir Sözleşme konusu teşkil edebilir.

Madde 36

1. Bu Maddenin 2. paragrafının hükümleri uygulanmak kaydı ile verilen oyların üçte iki çoğunluğu ile Konferans tarafından kabul edilen, işbu Sözleşmenin değiştirilmesine mütedair kararlar, Teşkilat üyelerinin üçte ikisinin onayı ya da kabulü ile yürürlüğe girer.

2. Herhangi bir değişikliğin aşağıdaki hususlarla ilgili olması halinde, bu kararlar, verilen oyların dörtte üçü oranında çoğunluğu sağlamadıkça kabul edilmiş sayılmaz ve Teşkilat Üyelerinin dörtte üçü tarafından onaylanmadığı ya da kabul edilmediği sürece yürürlük kazanmaz :

(i) Teşkilat Anayasasının Mukaddimesinde ve ona eklenen Hedef ve Amaçlarına dair Deklarasyonda (Mukaddime; madde 1; Ek) vazedilmiş bulunan, Teşkilatın temel amaçları;

(ii) Teşkilatın daimî kuruluşu, ona bağlı organların terekübü ve görevleri, Anayasada belirtilen şekilde Genel Müdürün atanması ve sorumlulukları (Madde 1; madde 2; madde 3; madde 8; madde 17);

(iii) Uluslararası Çalışma Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararları ile ilgili anayasal hükümler (maddeler 19-35; madde 37)

(iv) İşbu maddenin hükümleri.

Yukarıda kaydedilmiş bulunan hükümler, Uluslararası Çalışma Teşkilatının Cenevre'de yapılan ve 1986 yılı Haziran ayının yirmibeşinci günü kapanmış olduğu ilan edilen Yetmişikinci oturumunda kabul edilmiş bulunan Uluslararası Çalışma Teşkilatı Anayasasında yapılan Değişiklikle İlgili Belge (1986) nin resmî metnidir.

Doğruluğunu tasdik zımında, 1986 yılı Haziran ayının yirmialtıncı günü olan bu gün, imzalarımızı atmış bulunmaktayız.

Burada sunulan şekli ile, Anayasa Değişikliği ile ilgili işbu Metin, Uluslararası Çalışma Teşkilatı Başkanının ve Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürünün imzaları ile tasdik edilmiş metnin gerçek bir suretidir.

Doğru ve tamam suret olduğu tasdik olunur.

Uluslararası Çalışma Dairesi
Genel Müdürü adına